

Vse leto lepa terasa

terasa je bila brez rastlin, vrtnega pohištva in ostalih dodatkov, ki naredijo bivanje bolj prijetno. Po glavi mi je rojilo nešteto idej, želela sem imeti vse rastline, ki so mi bile kdajkoli vsaj malo všeč. Toliko o rastlinah. Kaj pa posode, ki me že od nekdaj navdušujejo in ki jih je na voljo tisoč in ena? V razmišljanju sem pozabila na vse nasvete, ki jih v službenem času ve-

selo delim strankam. In tako je ostala terasa do začetka junija popolnoma prazna. Šele junijski obisk in klepet v vrtnariji pri Ruth Podgornik Reš v Podvinu me je »zre-snil« in pripeljal do jasne slike, kaj želim gledati v poletnih mesecih. Moji vodili sta bili »več je manj«, kar se tiče barv, hkrati pa 'kaos znotraj dolgočasnega okvirja', ki ga predstavlja siva lesena ograja

Kovačeva kobilica je vedno bosa je znan star pregovor, ki velikokrat tudi drži. Ta pregovor mi je lansko pomlad ves čas odzvanjal v ušesih, ko sem vsak dan pred sabo gledala veliko teraso, ki pa je bila prazna.

terasa avgusta je bila dnevna soba na prostem.

▲ Visokodebelna marjeta je bogato cvetela do pozne jeseni. Mehkoba bodalice, *Stipa tenuissima*, pride še posebej lepo do izraza med velikimi, rdečkastimi listi okrasne blitve.

▲ Marjeta in sivke v pletenih košarah. Lanterne s svečkami so prijetno popestrile večere.

▲ Rožmarin in dišeča pelargonija.

SPODAJ Med bazilikami se je najlepše razrasla *Ocimum x hybrida* 'Magic Blue', na fotografiji oktobra.

in še nerazraščena živa meja iz lovorikovca, na kar nisem imela vpliva.

Vodila pri izbiri rastlin

Barve – vedno, ko razmišljam o barvah v poletnih mesecih, vidim pred sabo veliko različnih odtenkov zelene, ki je zame prva in osnovna barva, potem bele ter odtenke lila, modre in vijolične. Žive barve, kot so rumena, rdeča, oranžna, se mi za poletno vročino zdijo prenaporne, posebej če te barve gledaš na terasi zvečer, ko naj bi ozračje po napornem dnevu delovalo umirjeno in prijetno. Pomembna je tudi barva listov, ne samo cvetov.

Oblika rasti – poleg barv mi je ponavadi celo bolj pomembna struktura rastline, to je oblika rasti, mehkoča in oblika listov ter podobno. Ob upoštevanju naštetega lahko dosežemo lepe, umirjene in harmonične kontraste. Oblika rasti je posebej pomembna v zimskih mesecih, saj pride takrat bolj do izraza. Mehkoba bodalice, *Stipa tenuissima*, pride še posebej lepo do izraza med velikimi rdečkastimi listi okrasne blitve. Oblika marjete na stebelu je lepo poudarjena z enotno podrastjo v posodi, ki je sestavljena iz nizkorastočih zvončnic, *Campanula cochlearifolia*, ali mesečnih jagod, *Fragaria* 'Elan', v drugi košari.

Vonj rastlin – dišeče pelargonije in sivka so se mi zdele idealne rastline, okoli katerih se v poletnih večerih sproščajo umirjajoče vonjave, hkrati pa jih obletavajo metulji in čebele.

Uporabnost rastlin – brez dišavnice na terasi ne gre. Tako so posode krasile najrazličnejše sorte bazilik, *Ocimum* sp., mete, *Mentha* sp., materine dušice, *Thymus* sp., žajbljev, *Salvia* sp., in drobnjak, *Allium*

schoenoprasum, seveda pa niso manjkale limonska trava, *Cymbopogon citratus*, rožmarin, *Rosmarinus officinalis*, in citronka, *Lippia citriodora*.

Kot vrtnarica bi morala dati prednost rastlinam, vendar že od nekdaj občudujem tudi različne glinene posode in posode iz drugih naravnih materialov. Odločila sem se za enostavne glinene skledе dveh različnih velikosti, ki so s svojo enostavnost-

jo zelo lepe. Namesto visokih posod pa sem izbrala raje velike košare iz neolupljenih vej.

Sajenje in oskrba rastlin

Rastline sem posadila precej skupaj, ker sem želela, da bi se čim hitreje razrasle in bi postale bujne. Vnaprej sem vedela, da bodo nekatere izmed teh rastlin skozi poletje propadle, ker bodo v posodi na

koncu prevladale najmočnejše in najbujnejše. Vendar mi je to všeč, saj tako vnesemo dodatno dinamiko ob opazovanju in spremljanju, kako deluje narava.

Posebej veliko število rastlin sem posadila v skleda z dišavnicami – dišavnice stalno uporabljam in režem, velikokrat jih porežem v celoti. Takrat bi bil lahko izgled skleda prazen, tako pa vrzeli zapolnijo trpežne cvetoče enoletnice, kot je bil pri meni vijolično cvetoč *Ageratum sp.*, ki je lepo dopolnjeval barvo rdečelistne bazilike.

Posebno me je veselilo tudi opazovanje rasti različnih sort bazilik – nekatere so precej hitro propadle, druge pa so se do jeseni razvile v mogočne grmičke. Te sem lahko skozi poletje uporabila celo za manjše šopke, jeseni pa za pripravo olj z aromo bazilike. Najlepše se je razrasla *Ocimum x hybrida* 'Magic Blue', katere lističe sem tudi zamrznila za uporabo pozimi. V košarah sem želela imeti visokodebelne belocvetoče marjetice, ki so mi že od nekdanj všeč. Takrat so imeli na razpolago zelo slabe sadike, ki niso kazale, da se bodo kdaj razvile v kaj lepega. Ker pa vem, da so to zelo trpežne rastline, sem jih vseeno posadila v visoke košare in jih takoj močno porezala, tako da je od krogle ostalo le nekaj žalostnih vejic. To se je pozneje obrestovalo, saj so se kmalu razrasle v bujnocvetoče krogle, ki so cvetele do začetka novembra, ko so se poletne posode umaknile jesensko-zimskim. Poleg zalivanja in dognojevanja sem se enkrat na teden po terasi sprehodila s škar-

jami v roki, da sem postrigla in omejila določene rastline, ki so se v kombiniranih skledah preveč razrasle in so ogrozile druge, sproti pa sem odstranjevala odcvetele cvetove marjetam, sivki, dišečim pelargonijam in bazilikam ter liste okrasni blitvi. Jagode pa so sproti končale na krožniku. Pred odhodom na dopust sem skoraj vse rastline močno porezala – da bi si obnovile svoje moči in bi postale bolj košate.

Terasa jeseni, pozimi in spomladi

Ko se vozim poleti po Sloveniji, se mi zdi, da se bodo nekatere hiše kar zrušile pod težo obilnega cvetja, ki visi z okenskih polic, že jeseni, da ne govorim o zimi, pa so vse te okenske police prazne. Kar je velika škoda, saj bi bile lahko lepe vse leto. Tako je tudi s terasami. Če želimo imeti lepo urejena okna, terase in balkone, priporočam dva kompleta posod oziroma korit. Tako bi spomladi že zgodaj lahko posadili poletne zasaditve. Te bi se do maja, ko jih lahko postavimo ven, že lepo razrasle. Jeseni pa enako – poletne zasaditve so lahko lepe do novembra, zato jih je škoda prehitro zamenjati za jesenske, ki nikoli niso tako bogate in razkošne. Če imamo na voljo še en komplet posod, pa lahko jesenske posadimo še dovolj zgodaj, da se bodo rastline še neko-

▲ Posode z dišavnicami in cvetočimi enoletnicami.

liko razrasle. V jesensko-zimske posode lahko sadimo različne vednozelenne trave, mačehe, bršljan in druge rastline, nikakor pa ne smemo v posode pozabiti posaditi čebulnic. Te bodo cvetele skupaj z mačehami tja do maja. Na tak način imamo lahko teraso, balkon ali okensko polico zanimivo in lepo vse leto.

 Suhadolčanova 6
1231 Ljubljana Črnuča
Slovenija
Tel: (01) 561 20 89
<http://www.trajnice-strgar.si>
Trajnice pošiljamo tudi po pošti.

Majski praktični nasveti

 – Nekatere trajnice spomladi pozno odženejo – to so na primer zvončniki (*Platycodon*) in okrasne trave, kot sta kitajski trstikovec (*Miscanthus sinensis*) in japonska perjanka (*Pennisetum alopecuroides*); mednje spada tudi kitajska plavica (*Cerastigma plumbaginoides*). Za osvežitev spomina – to je tista trajnica, ki septembra cveti živo modro, listi pa se obarvajo rdeče, in je ena izmed lepših jesenicvetočih trajnic. Trajnice, ki spomladi pozno odženejo, sadimo nekoliko pozneje oz. šele takrat, ko odženejo. Maj je primeren mesec zanje.

 – Ko postanejo noči nekoliko bolj tople in nevarnost pomladanskih pozzeb mine, je čas za sajenje vodnih rastlin.

 – Višjerastočim trajnicam, kot so ostrožniki (*Delphinium*), japonske anemone (*Anemone japonica*), grozdasta plamenka (*Phlox paniculata*) in hele-

nij (*Helenium sp.*), ter visokim jesenskim astram (*Aster novae belgii*) za lepo rast namestimo oporo. Ta naj bo iz naravnih materialov – bukovje veje, bambusove palice in kaj podobnega. Pri opravi pazimo, da ne poškodujemo rastlin.

 – Na grede s trajnicami posadimo poleticvetoče okrasne čebulnice, kot so okrasni lukvi (*Allium sp.*).

 – Še zmeraj moramo paziti na trajnice, kot so ostrožniki, volčji bob, hoste, orlice in druge trajnice, ki polžem še posebej teknejo.

 – Da bi trajnice na vrtni gredi ostale čim bolj zdrave, je zelo pomembno, da sproti čistimo stare, poškodovane, bolne in odmrle ostanke. Priporočljivo je tudi, da nekatere šopaste trajnice nekoliko razredčimo, da bodo šopi bolj zračni in da listi znotraj šopov ne bodo gnili.

 – Okrasne posode in korita: trajnice vedno bolj pogosto sadimo tudi v posode in korita na terase in okenske police. Sadimo jih samostojno ali v kombinaciji s sezonskim cvetjem. Take posode so ponavadi zelo trpežne, saj prenesejo več suše kot balkonsko cvetje in enoletnice ter cvetijo bogato tudi brez pretiranega dodatnega gnojenja. Na sončne lege lahko sadimo nizke zvončnice (*Campanula sp.*), lepe očke (*Coreopsis verticillata* 'Moonbeam'), mačjo meto (*Nepeta sp.*), gavro (*Gaura sp.*), suholetnico (*Erigeron sp.*), sivko (*Lavandula sp.*), okrasne trave in seveda najrazličnejše dišavnice. Za senčne lege so primerne vrtno kresnice (*Astilbe sp.*), maslenica (*Hemerocallis* 'Stella d'Oro'), hoste (*Hosta sp.*), iskrnica (*Heuchera sp.*), plazeči skrečnik (*Ajuga reptans*) in druge. Izbire in možnosti je torej dovolj, treba je le najti pravo kombinacijo.